Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

CZYN KATOLICKI

OKÓLNIK DIECEZJALNEGO INSTYTUTU AKCJI KATOLICKIEJ W CZĘSTOCHOWIE

„Akcja Katolicka jest udziałem świeckich w apostolstwie hierarchicznem Kościoła Katolickiego dla obrony zasad religijnych i moralnych, oraz dla rozwoju zdrowej i pożytecznej akcji społecznej pod kierownictwem hierarchji kościelnej — niezależnie i ponad wszystkie partje polityczne — celem odnowienia życia katolickiego w rodzinie i społeczeństwie." PIUS XI.

CZĘSTOCHOWA, UL. NAJŚW. MARJI PANNY Nr. 64

Rok III. Luty 1936. Nr. 2.

SPIS RZECZY.

DIECEZJALNY INSTYTUT A. K.:

Wobec wielkich rocznic . . . . Str. 1
Kwadrans katechizmowy . . . . „ 5
Na Tydzień Propagandy Trzeźwości . . . . „ 6
Mianowania Prezesów PAK. . . . . . „ 1
Komunikaty D. I. A. K. . . . . „ 8
Referat Rekolekcyj Zamkniętych . . . . . „ 9

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW:

Encyklika Rerum Novarum . . . . . . „ 9
Komunikaty i zarządzenia KSMężów . . . . „ 12
Dokończenie komunikatów KSMężów . okładki „ III

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIET:

Kursy dla Kierownictw KSKobiet i Młodz. Żeńskiej . „ 14
Porządek zebrania na miesiąc luty . . . . „ 15
Komunikaty . . . . „ 15
Kronika . . . . „ 17

KATOLICKIE STOW. MŁODZIEŻY MĘSKIEJ:

Co dalej..? . . . . „ 17
Naczelnicy urządzają zawody . . . . . „ 19
Komunikaty . . . . „ 20

KATOLICKIE STOW. MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ:

Podziękowanie . . . . „ 20
Zachowywać, ulepszać, rozszerzać . . . . „ 20
Tydzień trzeźwości . . . . „ 21
Druchno skarbniczko . . . . „ 22
Co zrobimy w lutym? . . . . „ 22
Niepotrzebne trudności z korespondencją . . . „ 23

CARITAS:

„Tydzień Miłosierdzia" . . . . „ 23
Komunikaty . . . . „ 24

CZYN KATOLICKI

OKÓLNIK DIECEZJALNEGO INSTYTUTU AKCJI KATOLICKIEJ

Abonament roczny **3 zł.** z przesyłką	**CZĘSTOCHOWA** ul. Najśw. Marji Panny 64	P. K. O. Nr. 68.960 Telefon Nr. 17-10
Rok III.	**Luty 1936**	**Nr. 2.**

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

DIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOL.

Wobec wielkich rocznic.

Czternaście oto lat minęło od chwili, gdy cały świat katolicki obiegła żałobna wieść o śmierci Benedykta XV i tyleż lat mija od chwili, gdy z loggji św. Piotra padły w serca wyczekujących na olbrzymim placu rzymian słowa radosne: habemus papam. Smutek i wyczekiwanie zamieniły się w entuzjazm, który do niebywałych rozmiarów wzrósł, gdy wiadomem się stało, że na tronie św. Piotra zasiadł jako 266 namiestnik Chrystusowy kardynał Achilles Ratti, pod imieniem Piusa XI. I znów nowy entuzjazm ogarnął wyczekujący tłum, gdy w chwilę po wyborze na balkonie katedry ukazał się nowy wybraniec Boży i wznosząc ramię przesłał swe pierwsze, a z tego miejsca od 70 przeszło lat nie udzielane błogosławieństwo urbi et orbi — Miastu i światu.

W tej jednej chwili ogłosił nowy papież niejako program swej działalności. Nie było bowiem wątpliwości, że światu pokłóconemu niedawną wojną i z trudem leczącemu bolesne rany nieść będzie pokój, na zasadach Chrystusowych oparty.

Trafnie to znamię przyszłej działalności Piusa XI określił, wyprzedzając o 10 miesięcy programową encyklikę Papieża O. Urban, pisząc w nr. 459 Przeglądu Powszechnego, że „zapewne z ust Piusa XI usłyszy niebawem świat przypomnienie tych przez Boga objawionych zasad, które jedynie zdolne są zapewnić ludzkości pokój i dostępną na ziemi szczęśliwość". A dalej, stwierdzając w wymowny sposób zniszczenie dokonane przez wojnę w urządzeniach kościoła, stwierdzając wzrastający wśród ludzkości głód za prawdą, głód którego nie mogą nasycić subjektywne badania Biblji, ani egzotyczne mądrości Wschodu, wyprowadzał ks. Urban wniosek; „Przed nowym Papieżem staje zadanie; tak się odezwać do tych głodnych prawdy dusz współczesnych, by ułatwić im powrót do Chrystusa w Jego jedynym prawdziwym Kościele".

I nie mylił się w swych przewidywaniach uczony Jezuita, bo po takiej właśnie drodze poszła działalność Piusa XI. Jedno tylko z tych przepowiedni nie sprawdziło się w całej rozciągłości — to przypuszczenie, że pozornie spokojny stan państw i społeczeństw zaoszczędzi papieżowi walk z rządami i wrogiemi organizacjami. Meksyk i Hiszpanja oraz Rosja Sowiecka dały na to przypuszczenie wręcz inną odpowiedź.

Zresztą pierwsza encyklika Piusa XI „Ubi arcano Dei" z dnia 11.XII.22 potwerdziła nadzieje, pokładane w nowym Elekcie, i jak było do przewidzenia, podała w haśle „Pax Christi in Regno Christi" taki program Jego działalności, który w całej rozciągłości uważać można za syntezę dążeń obu poprzedników t.j. Piusa X i Benedykta XV.

Pokój Chrystusowy w Królestwie Chrystusowem! — A więc praca wzdłuż i wszerz i dogłębna zarazem, ona to stanowić miała cel działalności Piusa XI. Przypatrzmy się teraz choć z daleka tej działalności, aby się przekonać, że rzucona myśl nie była czczem słowem i aby w Piusie XI uznać męża jaknajbardziej konsekwentnego i wielkiego.

A najpierw spójrzmy okiem Papieża na stan współczesny ludzkości i poszukajmy przyczyn zła, którym działalność Piusa XI miała się przeciwstawić.

„Wyglądaliśmy pokoju i nie było dobra, wyglądaliśmy czasu ukojenia, alić oto trwoga". Tak słowami Jeremjasza proroka charakteryzuje Papież stosunki panujące na początku trzeciego dziesiątka lat XX wieku. I nie było w tych słowach przesady. Głód na szerokich obszarach Europy, groza nowej wojny, wrzenia wewnętrzne wśród państw, upadek wyższej kultury, kazały stwierdzać, że „ludzkość zamiast dźwigać się na wyższe szczeble cywilizacji, cofa się w mrok barbarzyńskiej dzikości". A przyczyny tego smutnego stanu rzeczy — lekceważenie spraw wieczności i to namiętne przywarcie do spraw tego świata, wybujały nacjonalizm, walka z chrześcijańskiem małżeństwem i chrześcijańską szkołą, zmierzająca do usunięcia Boga ze wszystkich stosunków w społeczeństwach.

Temu złu ma zapobiegać ożywiona działalność Kościoła, a w pierwszym rzędzie biskupów, lecz nie wyłącznie. Odnowienie w duchu bożym winnno objąć wszystkich, ale też ma się dokonać przy współudziale wszystkich w Akcji Katolickiej, której Pius XI staje się wytrwałym pionierem. O roli Piusa w Akcji K. nie będziemy mówić, gdyż znana jest ona już wszystkim dostatecznie. Wystarczy, że wspomnimy, iż już teraz Piusa XI nazywa się papieżem Akcji Katolickiej.

By jednak ta akcja mogła spełnić swe zadanie, trzeba dać jej bogatą treść, trzeba w życie i zamiary wlać ożywczy prąd z sił wiecznych, I do tego właśnie zmierza działalność Piusa, objawiająca się

w stawianiu ludzkości raz po raz wzorów poświęcenia, męstwa, aktywności i nauki Katolickiej.

Znów wspomnijmy krótko. W styczniu 1923 r. przypomina Papież światu cnoty i wiedzę św. Franciszka Salezego w enc. „Rerum omnium", w której ogłasza wielkiego Biskupa patronem pisarzy katolickich. W encyklice „Studiorum ducem" z dn. 29.VI.1923 stawia Pius XI przed oczy postać św. Tomasza z Akwinu, nawołując do korzystania z nauki, zawartej w jego pismach. I znów 30 kwietnia 1926 roku głosi chwałę Biedaczyny z Asyżu w encyklice „Rite expiatis", którego już Benedykt XV promował na patrona Akcji Katolickiej. Uczci Papież potem św, Alojzego Gonzagę, jak również drogiego nam Stanisława Kostkę, jako cenne kwiatuszki z ogrodu Bożego Kościoła. A komuby nie przemawiały do serca te wzory świetlane z lat dawnych, temu Pius XI postawi przed oczy typy świętości z czasów niemal współczesnych i to w takiej ilości, że do każdego przemówić zdołają. Skromna zakonnica z Lisieux, święty proboszcz z Ars, apostoł Niemiec południowych — Piotr Kanizjusz, Magdalena Barat — założycielka zgromadzenia „P.ń cd Najśw. Serca Jezusa", Jan Eudes — założyciel kongregacji dla celów misyjnych, wychowawca młodzieży — Jan Bosco, Bernadetta Soubirous, Jan Eymard — apostoł czci Najśw. Eucharystji i wielu, wielu innych świętych i błogosławionych — to jasne dowody żywotności Kościoła, postacie nam bliskie, przemawiające.

Nie dość tego. W encyklice „Quas primas" z 11 grudnia 1925 ustanawia Pius XI święto Chrystusa Króla, najściślej wiążące się z hasłem Pax Christi in Regno Christi, a pomyślane jako skuteczne lekarstwo na zarazę współczesnego pogaństwa. Inna encyklika, „Miserentisimus Redemptor" zawiera rozważanie dobrodziejstw Najśw. Serca Jezusowego i naszych względem Niego obowiązków. Wreszcie w encyklice „Mens nostra" z dnia 20 grudnia 1929 r. wskazuje rekolekcje zamknięte, jako szkołę życia duchowego i apostolstwa.

Rodzinie chrześcijańskiej poświęca Papież osobną encyklikę z dnia 31 grudnia 1930 r. p. n. „Casti conubii", podobie jak wychowaniu młodzieży poświęcił encyklikę „Divini illius Magistri" z dnia 31 grudnia 1929 r., jako upominek dla młodych i wychowawców, z racji 50-ej rocznicy swych święceń kapłańskich.

Nie wolno nam tu wreszcie zapomnieć o niesłychanie ważnej encyklice o odnowieniu ustroju społecznego, wydanej w 40-tą rocznicę sławnego pisma Leona XIII — „Rerum Novarum", a noszącej tytuł „Quadragesimo anno".

Tak więc we wszystkich sprawach zabiera Papież głos. Myśląc jednak o odrodzeniu owczarni Chrystusowej nie zapomina bynajmniej o jej powiększeniu. Kilkakrotnie, między innemi i w wydanej 25 grudnia 1931 r. encyklice „Lux veritatis", na pamiątkę 1500-lecia saboru w Efezie wzywa wszystkich chrześcijan, do połączenia się w prawdzi-

wym Kościele, potępia na złej drodze stojące porozumiewania dogmatycznego wśród chrześcian, broni Palestyny i Wschodu dla Kościoła, interesuje się żywo chrześcijaństwem w Rosji Sowieckiej, popiera ruch misyjny, wystawy misyjne, w dniu 28 lutego 1926 roku wydaje encyklikę p.t. „Rerum Ecclesiae", w której zamieszcza program swej działalności misyjnej oraz ogłasza św. Teresę patronką misyj i misjonarzy katolickich, zachęca w enc. „Rerum Orientalium" do studjów nad misjami na wschodzie, wyposaża „Collegium Urbanum" w nowy gmach, troszczy się o kler misyjny i sam święci w 1926 r. sześciu biskupów Chińczyków, a w rok później japońskich. Oto znów zarys misyjnej działalności Piusa XI.

Jest obok tego jedna jeszcze zasługa pontyfikatu Piusa XI — to nawiązanie stosunków dyplomatycznych i uregulowanie stosunsunków prawno kościelnych z rządami wielu państw, że wymienimy tu choćby Bawarję, Czechosłowację, Portugalję, Litwę, Prusy, Rumunję, Łotwę, Polskę i inne. Dziś większość państw posiada przy Watykanie swych przedstawicieli, nieraz w wysokiej randze. Na korzyść Papieża przemawia też zakończenie przez pakt Laterańeński długotrwałego zatargu z Włochami, w rezultacie czego Stolica Apostolska zyskała terytorjalną niezależnoćć w obrębie własnego państwa Citta del Vaticano.

Z kwestją poruszoną przed chwilą t. j. ze sprawą konkordatu Stolicy św. z Polską, zawartego w r. 1925, wiąże się wspomnienie innej rocznicy, którą w dniu dzisiejszym uroczyście obchodzimy. Mamy mianowicie na myśli 10-tą rocznicę utworzenia naszej diecezji.

Omawiając z przedstawicielami Polski kwestję nowego podziału kościelno-administracyjnego ziem polskich, przeprowadził Ojciec św. wyodrębnienie pewnych obszarów z granic dawnej diecezji włocławskiej i kieleckiej, i utworzył z oddzielonych części nową diecezję, z siedzibą w Częstochowie.

Powstanie nowej diecezji jest dowodem nietylko życzliwości Ojca św. dla Polski lecz świadczy też o znajomości naszych stosunków i o zrozumieniu roli, jaką odegrać może nowa jednostka kościelna. Stworzyć obok Jasnej Góry źródło sił apostolskich, promieniujące bodaj na całą Polskę — to była wielka myśl Piusa XI.

Nie była też pozbawiona tej myśli i nominacja pierwszego sternika naszej diecezji. Przez osobę J. E. Ks. Biskupa Kubiny, syna ziemi śląskiej, Ojciec św. świadomie związał jeszcze więcej Śląsk z Macierzą, na podłożu wiary i polskości, która z czasów niewoli właśnie w Częstochowie widziała symbol tej jedności. To też dziś, gdy obchodzimy dziesiątą już rocznicę uroczystego i niezapomnianego ingresu Najdostojniejszego Arcypasterza do Częstochowy, Jego konsekrację biskupią na Jasnej Górze i ingres do katedry, gdy w dani składamy Mu pokorne hołdy i życzenia długich i pomyślnych rządów w diecezji — łączymy te uczucia z temi uczuciami, które winniśmy

wspólnemu Ojcu Chrześcijaństwa — Piusowi XI. Rozumiemy to bowiem dobrze, że ze Stolicy Piotrowej płynie poprzez naszą diecezję i biskupa strumień tej mocy, która przez lat dwa tysiące ożywia i utrzymuje świat i że tą mocą będziemy sami silni. Z tą świadomością i przekonaniem, śląc nasze najlepsze życzenia wołamy:

Ojciec św. Pius XI niech żyje!

Naidostojniejszy nasz Arcypasterz niech żyje!

Kwadrans katechizmowy.

Co to jest Kościół Katolicki i kto Go ustanowił?

Kościół jest to ustanowiona przez Jezusa Chrystusa dla zbawienia ludzi społeczność wiernych, którzy wyznają jedną wiarę, używają tych samych środków do zbawienia potrzebnych i zostają pod zwierzchnictwem papieża.

Powiadamy, że Kościół katolicki jest społecznością religijną i słusznie, bo ma wszystkie warunki które do istoty społeczności należą.

A cóż to jest społeczność?

Społecznością nazywamy stałe połączenie się z sobą wielu ludzi, by jednolitemi środkami pod przewodnictwem władzy zwierzchniej osiągnąć wspólny, dobry cel.

Jak widzimy z powyższego określenia do istoty każdej społeczności potrzeba: a) stałego zespolenia się wielu ludzi, b) wspólnego dobrego celu, c) jednolitych środków oraz d) władzy zwierzchniej.

A Kościół katolicki ma te wszystkie warunki, tworzące społeczność ludzką, bo:

1) Już za czasów Chrystusa liczył Jego Kościół wielu członków Z woli i rozkazu Chrystusa apostołowie i ich następcy mieli wszystkie narody uczynić członkami Kościoła Chrystusowego. „Idąc tedy nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je". W obecnych zaś czasach Kościół katolicki ma już 300 miljonów wiernych, rozsianych po wszystkich krańcach ziemi. Jeżeli zaś chodzi o czas trwania Kościoła, to Mu Chrystus zapewnił istnienie do końca świata.

2) Celem Kościoła, wyznaczonym Mu przez Chrystusa to zbawienie ludzi.

3) Środkami do tego celu, przez Chrystusa wymaganemi, to wiara w pewne prawdy objawione, spełnianie pewnych przykazań, przyjmowanie Sakramentów św. oraz składanie i uczestniczenie w Najświętszej Ofierze.

4) Władzą przez Chrystusa ustanowioną, to Kolegjum apostołów i ich następców, biskupów z najwyższymi przełożonymi św. Piotrem i jego następcami papieżami na czele.

Jest więc Kościół katolicki społecznością, i to ze względu na swój cel społecznością religijną, ustanowioną przez samego Jezusa Chrystusa.

A jakie mamy dowody na to, że Pan Jezus ustanowił Kościół?

1) Chrystus ustanowił Kościół, bo sam bezpośrednio ustanowił te elementy, które istotę społeczności religijnej, Kościoła św. stanowią, a mianowicie:

a) Chciał Chrystus, aby wielu ludzi złączyło się wspólnie dla osiągnięcia zbawienia wiecznego. Polecił apostołom nauczać wszystkie narody i modlił się za nich i za tych, którzy ich słowom uwierzą, aby byli jedną społecznością.

b) Dał środki prowadzące do osiągnięcia wiecznego zbawienia jak: ustanowił Sakramenta św., Ofiarę Mszy św., zatwierdził przykazania obowiązujące w Starym Testamencie i podał prawdy Boże, w które wierzyć nakazał.

c) Wreszcie sam Chrystus ustanowił władzę, która ma kierować czynności członków Kościoła do wspólnego celu. Do św. Piotra przed swoją śmiercią powiedział: „A ja tobie powiadam, iżeś ty jest opoka, a na tej opoce zbuduję Kościół mój, a bramy piekielne nie zwyciężą go", a po swem zmartwychwstaniu czyni Piotra najwyższym pasterzem, mówiąc do niego: „Paś owce moje, paś baranki moje".

d) Że Chrystus dał zwierzchnią władzą apostołom ze św. Piotrem na czele, okazuje się jeszcze z następujących jego słów: „Kto was słucha, Mnie słucha, kto wami gardzi, Mną gardzi".

2) Nadewszystko zaś znany nam jest fakt zesłania Ducha św. przez Jezusa Chrystusa na apostołów w dniu Zielonych Świątek, odtąd też Kościół oficjalnie rozpoczyna swoje zbawcze dzieło na zieleni.

3) Prawdę o ustanowieniu Kościoła przez Jezusa Chrystusa stwierdzają także dokumenty kościelne.

a) Sobór Watykański głosi: „Bóg przez Syna swego jednorodzonego założył Kościół, a prymat jurysdykcji nad całym Kościołem bożym bezpośrednio i wprost św. Piotrowi apost. został obiecany i powierzony przez Chrystusa Pana".

W przysiędze antymodernistycznej jest wymagane takie wyznanie wiary: „Silnie wierzę, że Kościół przez samego prawdziwego i historycznego Chrystusa bezpośrednio i wprost został ustanowiony i na Piotrze, księciu apostolskiej hierarchji i na jego następcach na zawsze jest zbudowany".

UWAGA. Pożądanem byłoby, aby wszyscy członkowie na zakończenie kwadransu powstali i powtórzyli formułę przysięgi antymodernistycznej.

Na Tydzień Propagandy Trzeźwości.

Z Katolickiego Zw. Abstynentów w Poznaniu (Podgórna 12b) otrzymaliśmy następujące pismo, które podajemy do wiadomości i do wykonania naszym organizacjom.

P. T. Dyrekcja Instytutu Akcji Katolickiej w Częstochowie.

Załączając odezwę Polskiej Ligi Przeciwalkoholowewj uprzejmie prosimy spowodować organizacje główne i pomocnicze.

1) aby w lutym urządziły u siebie wykład z dyskusją na temat ruchu trzeźwości;

2) aby w miarę możności w czasie Tygodnia zbiorowym wysiłkiem urządziły wieczornicę, akademję lub „poranek społeczny" na którym przemawialiby po 10 minut ojciec, matka, młodzieniec i panna na temat zadań 4 stanów wobec plagi alkoholizmu;

3) aby po wykładach, wieczornicy, kazaniach sprzedawano literaturę i czasopismo „Przyjaciel Trzeźwości" (20 gr. za egz.), a rozdawano ulotki stosowne;

4) aby dla bibljotek parafjalnych lub organizacyjnych zakupiono nieco literatury z tej dziedziny tak głęboko sięgającej w życie;

5) aby wszelkie zabawy karnawałowe i dalsze organizacyj AK. urządzano stanowczo z wykluczeniem alkoholu, o ile zabawy wogòle się urządza;

Dla łaskawej informacji dodajemy, iż w komis niczego nie wysyłamy, a tylko na rachunek płatny w ciągu kwartału i to pod warunkiem, iż zamówienia podpisze oprócz członka zarządu ks. Asystent, biorący na siebie odpowiedzialność za uiszczenie długu.

Równocześnie pozwalamy sobie załączyć dla łaskawej informacji nowy statut Katolickiego Związku Abstynentów.

W przeświadczeniu, iż Czcigodny Ksiądz Dyrektor doceni w zupełności potrzebę akcji przeciwalkoholowej jeszcze obecnie bardzo aktualnej, dziękujemy z góry za cenną pomoc.

Z wyrazami głębokiej czci i poważania

x T. Gałdyński
dyrektor

Mianowania Prezesów PAK.

Diec. Instytut AK w Częstochowie zatwierdził ostatnio następujących prezesów PAK:

W Myszkowie p. Mgr. Stefana Szydłowskiego, w dniu 3.I.36. na okres trzech lat.

W par. św. Barbary w Częstochowie p. Mgr. Aleksandra Włosińskiego, w dniu 10.I.36, na okres trzech lat.

W Pankach p. Piotra Rokosę, w dniu 3.I.36, na dalsze 3-lecie,

Życzymy „Szczęść Boże" w pracy!

Zebranie Zarządu Parafjalnej Akcji Katolickiej w miesiącu **lutym.**

Porządek jak w numerze styczniowym „Czynu K,"

Komunikaty i zarządzenia D. I. A. K.

1. 10-lecie diecezji. Jak już pisaliśmy, w dniu 2 lutego obchodzić będziemy połączoną uroczystość papieską i diecezjalną, z racji

rocznic Ojca św, Piusa XI i 10 lecia naszej diecezji. Przypominając o tym terminie raz jeszcze polecamy sprawę obchodu w przekonaniu, że dobrze zorganizowana manifestacja uczuć i przywiązania dla Ojca św. i diecezji, potrafi obudzić większe zrozumienie i zapał dla pracy w Akcji Katolickiej. Nadesłane nam z przebiegu uroczystości korespondencje zamieszczać będziemy również w „Niedzieli".

2. Tydzień propagandy trzeźwości. Urządzamy corocznie w dniach od 1 — 9 lutego tydzień propagandy trzeźwości, polecamy pilnej uwadze naszych organizacyj katolickich. Ze względu na trwające u nas w tym czasie uroczystości diecezjalne — propagandzie trzeźwości poświęcić można dalsze tygodnie lutego. Ze sztuk scenicznych polecamy wyd. „Ost i" nr. 21—„Bój o karczmę" i nr. 21 z Bibl. Wiecz. — „Precz z wódką". Oba wydawnictwa dla młodzieży męskiej. Inne materjały otrzymać można w Centrali abstynenckiej w Poznaniu.

3. Konkurs „Niedzieli" trwać będzie jeszcze do 15 lutego. Po tym terminie lista uczestników zostanie zamknięta i specjalny sąd przystapi do oceny rezultatów konkursu. Zarządy PAK czy wasze parafje lub wasze organizacje uczyniły wszysto co mogły, aby rozpowszechnić największą liczbę Jubileuszowego Kalendarza Jasnogórskiego i zyskać nowych prenumeratorów „Niedzieli"?... Czy znajdziecie się na liście wyróżnionych za spełnienie apostolskiego dzieła propagandy dobrej prasy?... Jeszcze jest czas, weźcie się więc do dzieła, aby nie zostać na szarym końcu!

4. Popierajmy rekolekcje zamknięte! W lutym ogłosimy w „Niedzieli" nowy rozkład rekolekcyj na okres postu. Sprawę rekolekcyj gorąco polecamy organizacjom katolickim. Prosimy terminy rekolekcyjne przypominać często na zebraniach, przepisany terminarz wywiesić w widocznem miejscu w salach parafjalnych i przed kościołem, a nadto zachęcać do udziału przez rozmowy prywatne.

5. Obniżka prenumeraty „Ruchu Katolickiego". Z dniem 1 stycznia b. r. obniżony został abonament „Ruchu Katolickiego", naczelnego organu Akcji Katolickiej w Polsce, wydawanego w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 22. Odtąd „Ruch K." kosztował będzie rocznie tylko 18 zł., zamiast, jak dotąd 24. Spodziewać się stąd można znacznego wzrostu liczby prenumeratorów.

6. W sprawie długów za „Ruch K." Dowiadujemy się, że pewna liczba prenumeratorów „Ruchu K." z terenu naszej diecezji zalega z wpłatą prenumeraty za rok ub. i dalsze. Ponieważ opóźnianie wpłaty tamuje rozwój wydawnictwa, nie mówiąc już o innych skutkach moralnych, prosimy o sprawdzenie stanu zaległości i uregulowanie prenumeraty. Ta sama prośba odnosi się oczywiście i do naszego okólnika „Czynu K."...

7. Przypomnienia. 1—8 lutego — Tydzień propagandy trzeźwości. 2 lutego — obchód 10-lecia diecezji. 26 lutego — początek W. Postu. *Do 10 lutego należy odesłać do odpowiednich central arkusze ze sprawozdaniami rocznemi.* Regulować długi w Składnicy i w Centralach.

REFERAT REKOLEKCYJ ZAMKNIĘTYCH

Przed nowym okresem rekolekcyjnym.

W krótce już podamy na łamach „Niedzieli" nowy rozkład rekolekcyj zamkniętych na okres w. postu. Prosimy wszelkiemi siłami rekolekcje te poprzeć, przypominając terminy poszczególnych seryj na zebraniach, przez odpowiednie ogłoszenia it.p.

Podziękowanie.

Diec. Inst. AK składa podziękowanie Przew. Ks. Kanonikowi B. Wajzlerowi z Zawiercia za przeprowadzenie rekolekcyj dla pań nauczycielek.

Za poparcie idei rekolekcyjnej na terenie miasta Zawiercia składamy jednocześnie podziękowanie p. St. Holenderskiemu.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW

Z okazji przypadających w dniu 5-go lutego b. r. srebrnych godów kapłaństwa

Ks. Red. Wojciecha Mondrego

Asystenta Kościelnego naszego Stow.

najlepsze życzenia obfitego błogosławieństwa Bożego w nieustającej i wybitnej pracy dla Kościołą, Narodu i Państwa.

składają

ZARZĄD i CZŁONKOWIE K. S. MĘŻÓW w CZĘSTOCHOWIE

Encyklika Rerum Novarum. (ciąg dalszy)

Rola społeczna państwa.

Zgodnie z zapowiedzią przystępujemy obecnie do omówienia za Leonem XIII tych kilku zagadnień z dziedziny społecznej, ktore, zdaniem Papieża, rozwiązywane być powinny przy wydatnej pomocy państwa. Ma tu Leon XIII szczególnie na myśli a) zagadnienie ochro-

ny własności prywatnej, b) ochrony pracy i c) sprawę uwłaszczania mas biednych.

Żądanie Papieża ochrony własności prywatnej przez Państwo wynika z nakreślonej przez Leona XIII w pierwszych rozdziałach encykliki nauki o prawie naturalnem do własności. Istotnie, jeśli możność posiadania własności zagwarantowana jest człowiekowi przez nieodbieralne prawo naturalne, to stróżem tego prawa w pierwszym rzędzie staje się państwo, powcłane przecież dla dobra doczesnego obywateli, pragnących swobodnie korzystać z praw im przysługujących. Że ta opieka państwa w tej dziedzinie jest pożądana i potrzebna, o tem dobrze wiemy, raz po raz stając się niemal świadkami wichrzeń pewnych jednostek czy grup, kierujących z wyrachowaniem pożądanie ludzkie w stronę cudzego dobra, bez żadnego do tego prawa. Śledząc skutki pogwałcenia prawa do posiadania np. w Rosji sowieckiej, możemy sobie również wytworzyć sąd co do potrzeby interwencji państwa w tej dziedzinie.

Drugą sprawą, do regulowania której powołane jest zdaniem Leona XIII państwo — to sprawa ochrony pracy. Ciężkie warunki tej pracy, zbyt niska płaca — zmuszają nieraz robotników do zmowy, na skutek której porzucają zajęcie, organizując t. zw. strejk. „Temu nieszczęściu, dziś rozpowszechnionemu, a groźnemu, — pisze Papież — przeciwdziałać winno państwo, bo ten rodzaj bezrobocia nietylko szkodę wyrządza pracodawcom i robotnikom, ale ponadto tamuje rozwój przemysłu i handlu i szkodzi dobru ogólnemu społeczeństwa; a, skoro jeszcze wyradza się w gwałt i zaburzenia, zakłóca spokój publiczny".

Czy słowa te rozumieć należy jako potępienie strejku? Nie! Leon XIII ani nie potępia, ani nie pochwala strejku, domaga się jedynie, aby mu przeciwdziałano.

Wobec różnych opinij o stanowisku Kościoła względem strejku, warto tu podać zapatrywania teologów katolickich, jak i niektóre fakty. Otóż według ks. prof. Szymańskiego, reprezentującego tu powszechną opinję teologów, strejk jest dozwolony, o ile odpowiada następującym warunkom: a) o ile nie narusza sprawiedliwości w swym przebiegu, b) o ile ma cel godziwy, c) o ile jest konieczny. Skądinąd wiemy, że nieraz i biskupi strejk aprobowali i popierali, jak np. kard. Manning w Londynie w roku 1883, kard. Mercier w Belgji, kar. Dubois we Francji i inni. Kard. Manning uzasadnia nawet godziwość strejku: „Człowiek ma prawo i wolność pracować za sprawiedliwą płacę i nie pracować, jeśli jej nie dostaje. Ludzie mają dalej prawo i wolność łączyć się z innymi z tego samego zawodu i domagać się sprawiedliwej płacy. Jeśli im się tej płacy odmawia, to mają prawo i wolność przestać pracować, czyli strejkować".

Zapytać się dalej można, w jakim kierunku ma pójść interwen-

cja państwa w dziedzinie ochrony pracy, mająca zapobiec szkodliwym dla publicznego interesu strejkom?

W odpowiedzi na to pytanie snuje Papież przepiękne rozważanie o godność człowieka, uzasadniając na tej podstawie prawo robotnika do opieki nad jego dobrami duchowemi. W imię tego prawa domaga się Leon XIII zapewnienia robotnikowi spoczynku w dni świąteczne, którego jednak nie należy rozumieć jako bezpłatną bezczynność, lecz jako przerwę w pracy, uświęconą wpływem religji.

Dobra duchowe zależą również od warunków materjalnych i dlatego w dalszym ciągu wzywa Papież państwa o starania dla robotnika pod tym względem. Państwo „winno wyzwolić pracowników z niewoli ludzi chciwych, którzy dla celów zysku bez miary nadużywają osób, jak rzeczy martwych". W szczególności dobro robotnika wymaga, aby nie był on przeciążony pracą nad siły, bo — „sprawność ludzka, jak i cała natura ma swoje określone granice, których przekraczać nie wolno". Stąd i „praca dzienna nie powinna wykraczać poza liczbę godzin dozwoloną przez siły ludzkie", o czem rozstrzygają różne względy, jak rodzaj pracy, zdrowie pracowników itp. Wydaje się wielu dzisiejszym działaczom socjalnym, że żądanie ustawowego zabezpieczenia przerwy w pracy, czyli ustawowego oznaczenia długości dnia pracy—jest wynalazkiem nowych czasów i ich wynalazkiem. Tymczasem z encykliki widzimy, że już 45 lat temu Leon XIII domagał się tego od państw. Nie określił wprawdzie Papież ściśle miary pracy, nie mówił o 8 lub 6 godzinach pracy na dobę, niemniej stawia sprawę jasno: gdzie jest praca bardziej wyczerpująca — tam winna być stosowana krótsza miara czasu, aby robotnik miał możność przez dłuższy odpoczynek odzyskać utracone siły, które inny przy dłuższej lecz lżejszej pracy odzyskać może w krótszym czasie wypoczynku. Dla lepszego zrozumienia wystarczy tu wspomnieć o ciężkiej i szkodliwej dla zdrowia pracy w kopalniach rud czy też fabrykach chemicznych i o pracy np. w ogrodnictwie. Różnica w warunkach jest widoczna. Co więcej jednak — zaleca też Papież uwzględnianie przy ustalaniu odpoczynków nawet pór roku.

Podobnie według innej miary oceniana winna być praca mężczyzny oraz kobiety i dziecka. Co do dziecka — to nie powinno być ono używane do pracy w fabryce przed osiągnięciem wystarczającego rozwoju fizycznego. Kobieta nie powinna zasadniczo pracować poza domem, gdy ją jednak zmusza do tego konieczność należy zająć ją taką pracą, któraby zapewniła jej zachowanie godności oraz możność spełniania obowiązków matki.

Ważną dla Leona XIII jest kwestja płacy. Rozprawia się najpierw Papież z poglądem, według którego państwo interwenjować powinno między pracodawcą a robotnikiem dopiero wówczas, gdy albo pierwszy nie chce dać robotnikowi umówionej płacy albo drugi nie chce wykonać umówionej pracy. Jest to pogląd niezupełnie słuszny. Praca

bowiem nosi na sobie dwie niejako cechy: jest osobistą, bo wykonuje ją osoba i jest konieczną, gdyż człowiek potrzebuje pracy dla jej owoców. W pierwszym wypadku mógłby człowiek poprzestać na skromnym zarobku, tam jednak, gdzie chodzi o zachowanie życia decyduje inny wzgląd, sprawiedliwości naturalnej, jako prawo, starsze i ważniejsze od woli układających się stron i z tego prawa człowiek zrezygnować nie może.

Na tej podstawie wysuwa Leon XIII żądanie płacy sprawiedliwej to jest takiej, któraby robotnikowi „rządnemu i uczciwemu starczyła na utrzymanie życia".

Z kwestją płacy wiąże się inna ważna sprawa uwłaszczania mas. Zgodnie z poglądem wyrażonym na początku encykliki, domaga się tu Leon XIII takiej płacy dla pracownika, któraby pomogła mu do osiągnięcia nawet pewnej zamożności. Stać się to może przez oszczędność, przez którą dochodzi się do posiadania skromnego choćby mienia. Dlatego też ustawodawstwo sprzyjać powinno prawu własności a dalej starać się, aby jaknajwiększa liczba ludności chciała własność posiadać. Z zachowania tej zasady spodziewa się Papież wiele korzyści. Nastać może wtedy przedewszystkiem sprawiedliwy podział dóbr materjalnych, stępią się wszystkie tego ostrza walk społecznych przez zanik różnic klasowych, wzmoże się wydajność ziemi, wzrośnie bowiem w człowieku ochota do pracy i pilności na swoim kawałku gruntu, czy przy swoim warsztacie, wreszcie zyska przez to państwo, któremu łatwiej będzie utrzymać ludzi, nie zmuszonych do porzucania dla zarobku w innych krajach swej ojczyzny.

Oto są korzyści z uwłaszczania mas, czyli z doprowadzenia przez odpowiednią politykę gospodarczą do takiego stanu, aby jaknajwiększa liczba ludzi mogła posiadać choćby skromną własność.

Oczywiście, co i Papież słusznie podkreśla, wymienione korzyści staną się rzeczywistością pod tym tylko warunkiem, jeśli prywatna własność nie będzie wyczerpywana przez nadmiar podatków i ciężarów publicznych.

Tak oto otrzymaliśmy obraz spraw, w których pomoc ze strony państwa oddać może duże usługi, drogą odpowiednich zarządzeń, określających normę postępowania i popierających je swą powagą.

W następnym odcinku omówimy „społeczne zadania organizacyj zawodowych".

Komunikaty i zarządzenia K. S. Mężów.

1. Kursy dla Kierownictw Katol Stow. Mężów i Młodz. Męskiej.

Sekretarjaty generalne KSMężów i Młodzieży męskiej przeprowadzą dla kierownictw oddziałów swych stowarzyszeń jednodniowe kursy instrukcyjno-programowe w niżej podanych terminach i miejscowościach. Na kurs obowiązani są przybyć członkowie kierownictw w komplecie. Program kursu przewiduje:

O godz. 9 rano nabożeństwo w kościele parafialnym, o godz. 10 początek kursu, wykłady. W czasie wykładów przerwy. Zakończenie kursów ok. godz. 4 po poł.

Rozkład kursów na miesiąc luty.

13 II — w Chełmie, dla parafij: Chełmo, Bąkowa Góra, Wielgomłyny, Niedośpielin, Kodrąb, Rzejowice.

14.II — w Radomsku, dla par.; Radomsko, Dobryszyce, Krępa, Radziechowice, Dmenin, Lgota, Kobiele Wielkie.

16 II — w Sosnowcu, dla par: Sosnowiec, Pogoń, Sielec St., Sielec N., Niwka, Będzin, Czeladź, Porąbka, Niemce, Milowice, Piaski.

22 II — w Siemoni, dla par.; Siemonia, Bobrowniki, Wojkowice Komorne, Żychlice, Sączów.

23.II — w Dąbrowie Górniczej, dla par.: Dąbrowa G., Zagórze Grodziec, Gołonòg, Strzemieszyce, Ząbkowice, Łagisza, Maczki, Łęka, Błędów.

2. Zebranie ogólne KSMężów w lutym.

1. Zagajenie i modlitwa.
2. Sprawdzenie listy członków.
3. Odczytanie i przyjęcie protokułu z poprzedniego zebrania ogólnego.
4. Kwadrans religijny (Zob. str. 5)
5. Referat z dyskusją.
6. Encyklika „Rerum Novarum" c. d.
7. Komunikaty Zarządu Stow. i Kierownictwa. (Srebrne Gody kapł. ks. Asystenta, Kursy, wizytacje itd.)
8. Wolne głosy.
9. Zakończenie.

3. **Kwadrans religijny.** Poczynając od niniejszego numeru podawać będziemy każdorazowo t. zw, kwadransy religijne, związane z tegoroeznem naszem hasłem diecezjalnem, które Oddziały obowiązane są przerabiać (odczytywać i przeprowadzać dyskusję) na swoich zebraniach ogólnych. Kwadransy zamieszczane w organie związkowym „Na Wyżyny" — polecamy do przerabiania podczas zebrań kierownictw.

4 **Jubileusz ks. Asystenta.** Na wstępie naszego działu podaliśmy życzenia dla Asystenta Kościelnego naszego Stowarzyszenia, ks. Red. W. Mondregò, z racji 25 rocznicy Jego święceń kapłańskich. Kjerownictwa życzenia te odczytają oddziałom i wezwą członków do modlitw w intencji Jubilata.

5. **Korzystajmy z „Niedzieli".** Zawiadamiamy, że odtąd coraz częściej korzystać kędziemy z tygodnika diecezjalnego „Niedziela", umieszczając w nowoutworzonym dziale AK komunikaty, których znajomość obowiązywać będzie oddziały narówni ze znajomością okólnika „Czynu Katolickiego". W szczególności w „Niedzieli" podawać będziemy zawiadomienia o kursach i wizytacjach, treść okólników

„Czynu K." oraz ważniejsze momenty z kroniki. Niech więc kierownictwa zainteresują się więcej „Niedzielą".

5. Nowe oddziały. Przyjęliśmy z radością do swego grona dwa nowe oddziały: 86 — w Żychlicach (star. będzińskie) i 87 — w Garnku (star. radomskowskie). Oddziały zarejestrowaliśmy u władz. Prezesem oddziału w Żychlicach został p. Jan Pawełczyk, sekretarzem p. Piotr Skrzypiec. W Garnku prezesem obrano p. Jana Larę, p. o. sekretarza p. Wincentego Bednarka. Nowym oddziałom życzymy dużego zapału do pracy i pięknych rezultatów.

7. Kandydatury oddziałów. W celu przygotowania nowotworzących się oddziałów KSMężów do pracy w myśl programów — Zarząd KSMężów wprowadza dla nowopowstałych oddziałów okres t.zw. kandydatury. W okresie tym oddziały korzystają w pełni z praw członków stowarzyszenia, a tylko obowiązane są wykonać w określonym terminie specjalny program, który będzie im zakomunikowany po zarejestrowaniu. Narazie w okresie kandydatury są oddziały w Gidlach, Kodrąbiu, Żychcicach i Garnku.

8. „Na Wyżyny" — numer na luty zawierać będzie artykuły: Pius XI — papież pokoju, z cyklu o rodzinie, z cyklu katolicka nauka społeczna, w kwestji alkoholizmu, o zebraniach członkowskich, kwadrans religijny, wskazówki do pracy kół abstynenckich, przegląd prasy itp.

9. Wskazania na marzec. W marcu w dziale religijnym mówić będziemy o cechach Kościoła prawdziwego, w dziale społecz. o społecznej roli organizacji zawodowych wg. enc. R. N., w dziale praktycznym o działalności AK. na wsi.

10. Przypomnienia. Odesłać sprawozdania do Stowarzyszenia. Pamiętać o konkursie „Niedzieli". Popierać rekolekcje. Wziąć udział w kursach programowych. Uregulować długi w Składnicy i Stow.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIET

Kursy dla Kierownictw KSKobiet i Młodzieży Żeńskiej.

Sekretarjaty gen. KSKobiet i Młodz. Żeńskiej przeprowadzą dla kierownictw oddziałów swych stowarzyszeń jednodniowe kursy w niżej podanych terminach i miejscowościach. Wykaz oddziałów biorących udział w kursach i bliższe uwagi zobacz w dziale KSMężów na str. 12.

Rozkład kursów na miesiąc luty.

9.II — w Wieluniu, dla parafij: Wieluń, Dzietrzniki, Pątnów, Mie-

rzyce, Wierzchlas, Ruda, Kadłub, Krzyworzeka, Chotów, Raczyn, Czarnożyły, Rudlice, Biała Ostrz., Łyskornia.

10.II—w Sokmlinie, dla par.: Skomulin, Mokrsko, Komorniki, Dzietrzkowice. Łubnice.

11.II—w Bolesławcu, dla par.: Bolesławiec, Mieleszyn, Zdżary, Radostów, Wójcin, Chróścin.

12 II—w Wieruszowie, dla par.: Wieruszów, Cieszęcin, Galewice, Ochędzyń, Czastary, Sokolniki.

14.II—w Kraszewicach, dla par: Kraszewice, Czajków, Węglewice.

16.II—w Lututowie, dla par.: Lututów, Naramienice, Ostrówek, Walichnowy.

19.II—w Osiakowie, dla par.: Osiakòw, Konopnica, Radoszewice.

21.II—w Pajęcznie, dla par.; Pajęczno, Rząśnia, Kiełczygłów, Siemkowice. Makowiska, Wąsosz, Działoszyn.

22.II—w Brzeźnicy, dla par.: Brzeźnica, Dworszowice, Jedlno, Wiewiec, Sulmierzyce.

27.II—w Częstochowie, dla par.: m. Częstochowy, Raków, Kalej, Olsztyn, Biała Górna, Mstów, Rędziny, Blachownia, Konopiska,

Porządek zebrania na miesiąc luty.

1) Modlitwa — zagajenie; 2) Odczytanie protokółu; 3) kwadrans religijny z „Czynu Kat." lub „Zjednoczenia"; 4) referat na tle walki z alkoholizmem i pogadanka według niżej podanych myśli; 5) komunikaty: a) zjazd delegowanych b) kursy itd. według „Czynu" i sprawy miejscowe; 6) wolne głosy; 7) zakończenie.

Pogadanka — Rodzina w walce z alkoholizmem (pijaństwo).

1) Co jest przyczyną pijaństwa męża, dorosłych synów? 2) Jak winien wyglądać dom rodziny, która czuwa nad trzeźwością swoich członków? 3) W jaki sposób mogą się przyczynić kobiety, żony, matki do zwalczania alkoholizmu? 4) Na czem polegają ich błędy, które popełniają i do jakich skutków prowadzą? 5) Co my postanawiamy zrobić, ażeby nie dopuścić w naszym domu do używania alkoholu? 6) W jaki sposób możemy wpływać na ogólną pod tym względem poprawę w społeczeństwie?

KOMUNIKATY.

1. Ważna Wiadomość! — zniżona cena na „Zjednoczenie". Prenumerata 4.— zł. rocznie kwartalna 1.— zł. Abonować przynajmniej jeden egzemplarz „Zjednoczenia" jest obowiązkiem każdego oddziału. Centrala Diecezjalna w całorocznej pracy kierować się będzie tak dalece materjałem znajdującym się w „Zjednoczeniu", że nie posiadanie tegoż będzie siłą rzeczy przeszkadzało w rozwoju oddziałom. Wszystkie oddziały otrzymają w styczniu okazowe numery

„Zjednoczenia", które prześle Zw. Kobiet Katolickich w Poznaniu. Prosimy wtedy bezwłocznie zamawiać abonament na rok 1936.

2. Zjazd Delegowanych — doroczny nasz Zjazd Delegowanych odbędzie się w tym roku dn. 15 III. — okólnik specjalny zostanie wysłany w lutym. Przypominamy, że walne zebranie wybiera delegatki na Zjazd i to po jednej na każdą rozpoczętą setkę członkiń zwyczajnych. Prezeska bierze udział w zjeździe z urzędu.

3. Dekanalne kursy dla Kierownictw — rozpoczną się dnia 20.I. b.r. i trwać będą do końca marca. Kursy odbędą się w poszczególnych ośrodkach dla kierownictw kilku parafij. — Patrz w dziale KSMężów. Okólniki specjane wysłane zostały do kierownictw na ręce ks. proboszczów, do których kierownictwa zechcą się zgłosic w celu ich otrzymania. Pozatem przypominać o kursach będzie każda „Niedziela", podając rozkład kursów na czas najbliższy. Kierownictwa prosimy o poważne traktowanie kursow, należyte nastawienie się do nich i dopilnowanie terminów.

Prezeski! Cuwajcie nad tem, żeby kierownictwo oddziału, które otrzymało zawiadomienia w styczniu, że w lutym lub marcu na kurs — nie zapomniało o nim.

Kursy odbędą się w następującym porządku:

20.I. br.	— Bogdanów	24.I. br.	— Radomsko	29.I. br.	— Krzepice
22 „	— Mierzyn	25 „	— Chełmo	30 „	— Praszka
23 „	— Kamińsk	28 „	— Panki	31 „	— Kłobucko
9.II	— Wieluń	14.II	— Kraszewice	22.II	— Brzeźnica
10 „	— Skomlin	16 „	— Lututów	27 „	— Częstoch.
11 „	— Bolesławiec	19 „	— Osiaków		
12 „	— Wieruszów	21 „	— Pajęczno		
1 III	— Potok Złoty	5.III	— Borowno	27.III	— Siewierz
2 „	— Przyrów	21 „	— Zawiercie	28 „	— Bobrowniki
3 „	— Gidle	22 „	— Dąbrowa G.	29 „	— Sosnowiec
4 „	— Żytno	26 „	— Kamienica		

Wykaz oddz. biorących udział w wymienionych kursach znajduje się w dziale KSMężów.

4. Kwadranse katechizmowe i ewangeliczne będą się odtąd ukazywały w formie „Kwadransów religijnych" w „Czynie" — dla użytku wszystkich czterech kolumn W kwadransach tych będą rozważania katechizmowe i ewangeliczne połączone. Pozatem Oddziały KSKobiet powinny korzystać przedewszystkiem z kwadransów „Zjednoczenia".

5. Pisma i referaty — broszury, książki itd. wydawane przez NIAK oraz inne wydawnictwa — polecane i wymieniane w naszym „Czynie" przez „Składnicę" DIAK'u — są przez nasze oddziały

niestety w bordzo małym stopniu wyzyskane. Dlaczego? Brak pieniędzy? — Słusznie, ale każdy grosz, jaki wpływa do kasy przedewszystkiem na pisma i składki powinien być obrócony. — Za często jeszcze kupujemy drogie sztandary. Od ilości posiadanych i czytanych pism i książek zależy w b. dużym stopniu zakres naszego uświadomienia katolickiego i rozwój naszych oddziałów.

KRONIKA.

Nowy Oddział. — Liczba naszych oddziałów stale wzrasta. Obecnie przyjęliśmy do naszego grona Żychcice. — Centrala przesyła swoje serdeczne życzenia „Szczęść Boże"!

Okręg Częstochowa — miasto. Dn. 8.I. br. odbyło się IV-te zebranie dyskusyjne z tematem „Warunki rozwoju współczesnej rodziny". Dn. 9.I. Zebranie zarządu Okręgu.

Nowe Okręgi — w dniu 11.XII ub. r. założony został okręg dla dekanatu **Będzińskiego** z siedzibą w **Sosnowcu.** Skład Zarządu: prezeska p. B. Rowińska — Nowy Sielec, ul. Staszyca 13, v-ce prez. p. Zagórska, Będzin, sekr. p. Kowalska Piaski, skarb. p. Grzechotowska, Sosnowiec, oraz p. Dobrzańska, Nowy Siedlec i p. Matyszkiewiczowa, Pogoń.—Do okręgu należą oddziały następujących parafij; 1) Będzin, 2) Czeladź, 3) Niwka, 4) Pogoń, 5)Porąbka, 6) Sielec Nowy, 7) Sielec Stary, 8) Sosnowiec, 9) Zagórze: 1) Piaski, 11) Milowice i dodatkowo 12) Bobrowniki.

Dnia 15.XII ub. r. założony został okręg dla dekanatu **Dąbrowskiego** z siedzibą w **Dąbrowie Górniczej.** Skład Zarzddu: prez. p. K. Jędrzejewska ze Strzemieszyc Dom Sióstr Pasjonistek — ul. Szosowa 15, pp. Z. Grochowska, Ząbkowice; Szarska, Dąbr. Górn.; Derkowa, Gołonóg; Rychlikówna, Dąbr. Górnicza. Do powyższego okręgu należą oddziały następ. parafij: 1) Dąbr. Górnicza, 2) Gołonóg, 3) Grodziec, 4) Łagisza, 5) Łęka, 6) Maczki, 7) Strzemieszyce, 8) Wojkowice Komorne, 9) Ząbkowice.

Zwracamy uwagę, iż do okręgu należą także i te oddziały, które nie miały swoich delegatek na kursach poprzedzających założenie okręgów, lub na zebr. organizacyjnem tychże okręgów — jak również automatycznie do nich wejdą oddziały KSKobiet tych parafij, w których dotąd jeszcze oddziałów niema.

Nowo założonym okręgom „Szczęść Boże" w pracy.

KATOLICKIE STOW. MŁODZIEŻY MĘSKIEJ

CO DALEJ...?

Takie pytanie postawią sobie napewno nasze nowe Kierowniatwa. Jestesmy bowiem już po odbyciu Walnych Zebrań, na których ustępujące Kierownictwa złożyły obrachunek ze swojej całorocznej pracy, ze swoich wysiłków oraz ułożyły, na podstawie wytycznych okólnika Stowarzyszenia, program pracy na rok 1936. Trudno było ułożyć ten program aby był dokładny i przejrzysty, ale trudniejszą i ważniejszą rzeczą jest zrealizowanie go w odpowiednich okresach czasu. To też może niejeden prezes postawi sobie to pytanie „co dalej...?", jak postępować by ten program urzeczywistnić?. Chcąc Wam ułatwić odpo-

wiedź na to pytanie i przyjść z pomocą, przypominamy o pierwszych Waszych obowiązkach i zadaniach.

I. Przedewszystkiem należy natychmiast skład nowego Kierownictwa donieść Ks. Asystentowi, aby go zatwierdził (o ile ten nie uczestniczył w Walnem Zebraniu). Zatwierdzenie to powinno być na piśmie, które należy zachować w aktach, gdyż władza administracyjna może zażądać okazania zatwierdzenia.

II. Zawiadomić w ciągu 14 dni Starostwo o zmianie Kierownictwa oraz zmianie adresu lokalu zebrań, o ile taka zmiana nastąpiła. Wzory takich pism do Starostw podane są w numerze 7 i 8 z roku 1934, jako też w numerze 2 z roku 1935 Czynu Katolickiego.

III. Po wyborze nowego Kierownictwa należy jaknajrychlej odbyć wspólne zebranie Kierownictwa ustępującego i nowego.

Porządek dzienny takiego zebrania powinien obejmować:

1. Zagajenie. Zagaja prezes ustępujący, oddając przewodnictwo prezesowi nowemu, by w ten sposób częściowo wciągnąć go w swoją funkcję przewodniczenia.
2. Odczytanie protokółu z poprzedniego zebrania.
3. Przekazanie przez ustępujących członkow Kierownictwa swoich urzędów nowemu Kierownictwu. A więc: kasy, księgowości, spisu sprzętu itp. Pozatem z przejęcia majątku należy spisać protokół z wyszczególnieniem co nowe Kierownictwo przejmuje, gdyż odtąd ono odpowiada za majątek Oddziału. Nowe Kierewnictwo winno stwierdzić, które sprawy zaległe Kierownictwo ustępujące pozostawiło nie, załatwione. (Czy wysłało żądane pisma do Centrali, czy zamówiono czasopisma na pierwszy kwartał jak: Czyn Katolicki, Kierownik Stowarzyszeń, Przyjaciel Młodzieży, Niedzielę i Mały Dziennik, czy przekazano składkę do Stowarzyszenia i czy niema zaległych korespondencyj). Jeśli okażą się braki i niedomagania, należy natychmiast je wyrównać, by rozpocząć pracę bez niepotrzebnego ciężaru.
4. Odczytanie i omówienie „Okólnika" z Czynu Katolickiego.
5. Sprawy bieżące.
6. Omówienie porządku obrad na zebranie ogólne.
7. Wolne wnioski.
8. Zakończenie.

IV. Formularze sprawozdawcze, wypełnione przez ustępujące Kierownictwa, nowy sekretarz uzupełnia wpisaniem imion i nazwisk oraz adresów nowego Kierownictwa i wysyła natychmiast do Stowarzyszenia i Okręgu (o ile nie zrobił tego ustępujący sekretarz).

V. Jeżeli nowe Kierownictwo chce doprowadzić Oddział do rozkwitu, a członków zachęcić do pracy i zjednać sobie ich zaufanie to musi od samego początku swej działalności zabrać się do pracy systematycznej i planowej. Mając ułożony program pracy, powinno Kierownictwo zająć się na najbliższem zebraniu obmyśleniem i ułożeniem już szczegółowego planu swej działalności, przynajmniej na

najbliższy kwartał. Nie wystarczy bowiem ułożyć ogólnikowo terminy zebrań i zaznaczyć, że będą omawiane sprawy religijne, oświatowe, zawodowe, organizacyjne, ale trzeba ustalić konkretne tematy odczytów, referatów czy pogadanek.

Musimy pamiętać, że pierwszy kwartał to okres w naszej pracy organizacyjnej prawie najważniejszy, ponieważ jest to pora w której mamy najwięcej czasu dla pracy nad kształceniem charakteru. Czasu tego nie wolno nam zmarnować na same tylko rozrywki i zabawy, lecz trzeba go wykorzystać w jaknajwiększym stopniu.

A więc Kierownictwa do pracy, nieprzerażajcie się trudnościami, bo te były zawsze, lecz z nową energją i usiłowaniem do pracy organizacyjnej zabierzcie się do działania, a napewno swój cel osiągniecie: „Zbudujemy Polskę nową, szczęśliwą, Bogu miłą".

Naczelnicy urządzają zawody!

Zawody? Ale jakie i gdzie? Lekkoatletyczne czy gier sportowych? Ani jedne, ani drugie, albowiem zima spędziła nas do ognisk i tam urządza swoje zawody. Na zmianę walczą o pierwszeństwo: mróz, śnieg i deszcz, który jak się okazuje, na nasze nieszczęście, pobija rekord wpędzając nas tem samem do ognisk. A tyle obiecywaliśmy sobie tej zimy użyć na świeżem mroźnem powietrzu. Ale miejmy nadzieję, że tak długo nie będzie, bo przyjdzie czas, że skończy się deszcz, a jego miejsce zajmie mróz i śnieg; wtedy powetujemy sobie straty. No tak, „czekaj tatka latka..." jak mówi przysłowie, a tymczasem musimy siedzieć w ognisku i nudzić się. Ale tak mogą mówić tylko ci, którzy nie znają takiej zajmującej rozrywki, jak „ping-pong".

Nie potrzebujemy do tej gry ani boisk, ani dużych sal, lecz wystarczy nam nasze skromne ognisko. To też każdy naczelnik powinien w swoim Oddziale wprowadzić tą zajmującą rozrywkę. Początki gry są trudne, ale trochę cierpliwości, a wprawa przyjdzie sama. Przybory do tej gry są następujące: 1) Stół wielkości 2,75 x 1,52 cm. i wysokości 80 cm. Powierzchnia gładka pomalowana na kolor ciemnozielony, dokoła zaś pasek biały szerokości 2 cm. Najpraktyczniejszy jest stół składany; gdy całe ognisko jest potrzebne, stół się składa pod ścianę i ognisko wolne. W początkach można grać nawet na zwykłym dużym stole. 2) Przytrzymywacze do siatki wraz z siatką szerokości 17 cm. 3) Dwie rakiety z dykty i piłeczka. Przybory są więc proste i niedrogie, które może zrobić każdy stolarz. Aby zachęcić druhów i zainteresować tą grą, powinni naczelnicy w swoich ogniskach organizować zawody między druhami. Oddziały więcej wyrobione mogą rozgrywać mecze między oddziałami. Widzimy, że zima i deszcz nie pozbawia nas możności organizowania przyjemnych rozrywek i zawodów. A więc naczelnicy do dzieła! Organizujcie zawody ping-pongowe.

KOMUNIKATY

1. Nowe przepisy o mundurach i odznakach. Ostatnio wydały władze państwowe rozporządzenie w sprawie mundurów i odznak organizacyjnych. W myśl tego rozporządzenia od dnia 1-go stycznia 1936 roku, wszystkie mundury i odznaki organizacyjne powinna być zarejestrowane u władz. Katolicki Związek Młodzieży w Poznaniu wniósł podanie do Ministerstwa o zarejestrowanie naszych mundurów i odznak, ale narazie dowodu rejestracyjnego jeszcze nie uzyskał.

Wobec powyższego od dnia 1-go stycznia 1936 roku, nie wolno nosić mundurów i odznak aż do odwołania.

2. Kwadransy religijne. Od numeru niniejszego umieszczać będziemy w dziale DIAK t. zw. kwadransy religijne, które, ze względu na aktualność jak i nasz program oddziały obowiązane są uwzględniać w porządku swych zebrań ogólnych. Pierwszy kwadrans p. t. Co to jest Kościół Katolicki i kto Go ustanowił, znajduje się w dziale DIAK. na str. 5.

KATOL. STOW. MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ

Podziękowanie.

Licznie nadesłane życzenia noworoczne od kochanych druchen dały Zarządowi Stowarzyszenia świadomość, że armję druchen i jej kierownictwa łączą nietylko ustawy, lecz serdeczna wspólnota uczuć i dążeń.

Zachowywać, ulepszać, rozszerzać.

Bardzo ważną rzeczą jest przyjmowanie nowych członkiń do Oddziału KSMŻ. Napotyka się na różne trudności — trzeba więc postępować bardzo roztropnie.

Zwykle na terenie jednej parafji istnieje tyle organizacyj, że każda w pogoni za większą ilością członków, małą zwraca uwagę na jakość i dobór, aby tylko móc się wykazać większą ilością.

KSMŻ tak postępować nie może. Z drugiej strony nie można postawić za zasadę, że poprzestajemy na małej ilości członkiń a zato dobrych. Przyjdą nam z pomocą słowa Ojca św.: „Ilość jest bowiem wielkim mnożnikiem i jeżeli dobrze jest być nielicznymi lecz dobrymi, jeszcze lepiej jest być dobrymi i licznymi. Trzeba zachowywać i ulepszać, ulepszać i rozszerzać, mieć najpierw na względzie jakość a potem ilość".

W tych kilku słowach Papieża — zachowywać, ulepszać, roz-

szerzać — zawarte jest całkowite rozwiązanie między ilością a jakością w Akcji Katolickiej. Dlatego Kierownictwa w myśl tych słów muszą uregulować sprawę przyjmowania nowych kandydatek.

Ulepszać nowe członkinie będą kierownictwa w zastępie dla kandydatek. Gdy do Oddziału KSMŻ kandyduje kilka dziewcząt, tworzy się zastęp kandydatek, który prowadzi bądź druchna prezeska, bądź też jedna z pań z kole współpracujących. Na zbiòrkach zastępu kandydatek oprócz innych spraw omawia się szczegółowo statuty, regulaminy, hasła, zaznajamia się z celem i duchem naszej organizacji, wpaja się umiłowanie zasad Chrystusowych, uczy się żyć życiem organizacyjnem.

Kandydatka winna kandydować 2 miesiące (art. 12 statutu). — Lecz nawet po przyjęciu jej w poczet druchen i złożeniu przez nią przyrzeczenia, winna pozostać w tymże samym zastępie kandydatek przez cały rok.

Rozszerzać. Najlepszemi druchnami i najdłużej pozostającemi w Oddziale KSMŻ będą dziewczęta, które wyszły ze szkoły, a ukończyły 14 rok życia. Dlatego też po zakończeniu roku szkolnego kierownictwa powinny zaprosić na specjalne zebranie te dziewczęta, aby je zachęcić, a następnie zapisać narazie jako kandydatki. Dobrze prowadzony zastęp kandydatek da pewność, że nowo przyjęte druchny będą dobremi członkiniami, nie przysparzającemi kłopotów kierownictwu, przeciwnie — obznajmione dobrze z ideą K.S.M.Ż., będą podporą dla pracy Kierownictwa.

W tym roku Zarząd Stowarzyszenia będzie kładł specjalny nacisk na zastępy, a przedewszystkiem na zastępy kandydatek. Nowe kierownictwa, zacznijcie swą pracę od solidnych podstaw, od należytego przygotowania nowych członkiń, a przez to dojdziecie do podniesienia liczby druchen w swym Oddziale KSMŻ.

Musicie więc rozpocząć od agitacji pod hasłem: „Szukamy nowych członkiń”. Prosimy bardzo o podzielenie się z nami wiadomościami, jak do tego druchny się zabrały i jaki rezultat uwieńczył tę pracę. Będziemy następnie nadesłane listy omawiać w „Czynie Katolickim“, aby wszystkie Oddziały mogły skorzystać z doświadczenia pojedyńczych wysiłków.

Tydzień trzeźwości.

Miesiąc luty jest poświęcony zwalczaniu pijaństwa. Okres zabaw, wesel sprzyja nadmiernemu używaniu alkoholu i chociaż utarło się powiedzenie, że wódka jest pocieszycielką, to jednak doświadczenie mówi, że wódka to niszczycielka. Prawda, że chwilowo daje zadowolenie i lepszy humor, lecz jest trucizną dla organizmu, który niszczy powoli, lecz nieubłaganie. A dalej: wódka jest przeważnie przyczyną bijatyki, zabójstwa, krzywdy bliźniego. Zazwyczaj zaba-

wy, na których rozwielmożniła się wódka — kończą się bardzo smutno.

Zabawy KSMŻ odbywają się bez wódki i są żywym przykładem, jak to trzeźwo a wesolo można się zabawić. Ale nie dość tego jeszcze. Druchny! gdziekolwiek znalazłybyście się na zabawie — w domu, na weselu, nie zapominajcie o swej godności kobiecej, alkoholu nie pijcie. Lecz to jeszcze mało. Same nie pijąc, równocześnie dążcie do tego, aby wasi bracia i ojcowie, czy narzeczeni, tak samo postępowali.

Ile jeszcze jest do zrobienia na tem polu — druchny same dobrze wiecie, bo patrzycie na to zbliska własnemi oczyma. Dobrze również wiecie, jak nadużywanie alkoholu poniża godność ludzką i jakie nieszczęścia sprowadza na rodzinę.

Dlatego też weźmy się ochoczo do zwalczania tego nałogu, dając po pierwsze same przykład, a po drugie zachęcając innych do abstynencji. Ale trzeba wiedzieć jak ludzi przekonywać o zgubnych skutkach używania wódki, dlatego kierownictwa na zebraniu ogólnem postarajcie się o referat na powyższy temat.

Materjałów pomocniczych nie brak.

Druchno skarbniczko!

Czy możesz spać spokojnie, mając długi w swej Centrali? Po co lekkomyślnie marnujesz swe zdrowie!

Są Oddziały, które składają pieniądze w bankach, a jednocześnie zalegają ze składką; są inne, które kupują zbytkowne sprzęty, a zapominają o podstawowym swym obowiązku. A te same Oddziały domagają się różnych pomocy, przyjazdów instruktorek, kursów. Za co? Same oceńcie to postępowanie!

Zrozumcie druchny, że przez składkę, jaką wpłacacie do Stowarzyszenia, przyczyniacie się do rozwoju organizacji, podnosicie wydajność pracy. Stowarzyszenie ma możność śpieszenia wam z pomocą, odbywania wizytacyj, urządzania kursów i t. p.

Druchny skarbniczki, pamiętajcie o wpłacaniu składek!

Co zrobimy w lutym.

Zebranie Kierownictwa: wypełnić i wysłać sprawozdanie roczne wraz z odpisem protokułu walnego zebrania i z planem pracy na rok 1936; 2) sprowadzony kalendarzyk pracy kwartalny wypełnić i zawiesić w ognisku; 3) zaopatrzyć wszystkie druchny w legitymacje; 4) przygotować akademję papieską w porozumieniu ze wszystkiemi kolumnami A. K.; 5) omówić i przygotować program tygodnia trzeźwości; 6) omówić akcję zwalczania analfabetyzmu o ile jej jeszcze

nie rozpoczęto i zamówić elementarze do nauczania (bezpłatne); 7) ujednostajnić pracę w zastępach; 8) przygotować się do wzięcia udziału w kursach dla kierownictw; 9) wpłacić składkę zaległą i bieżącą; 10) przygotować program na zebranie ogólne; 11) przeczytać dokładnie „Kierownika".

Zebranie ogólne: przeczytać artykuł pierwszy z „Młodej Polki" nr. styczniowego i przeprowadzić pogadankę ankietową p. t. „Młodzież a rodzice" podaną w tymże samym numerze „Młodej Polki".

Niepotrzebne trudności z korespondencją.

Dążeniem Sekretarjatu KSMŻ jest w miarę możności odpowiadać natychmiast na otrzymaną korespondencję. Niektóre jednak Oddziały KSMŻ przez nadsyłanie korespondencji pod niewłaściwym adresem zamiast do swej Centrali to jest do Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej, same opóźniają załatwienie spraw, poruszanych w listach. Pamiętać zatem należy, że wszelkie sprawy związane z pracą młodzieży żeńskiej prowadzi Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej i tylko pod tym adresem należy nadsyłać korespondencję.

C A R I T A S

„Tydzień Miłosierdzia"

Katolicy zorganizowani w czterech kolumnach Akcji Katolickiej otworzą sobie drogę do serc ludzkich, przygotują sobie grunt do pracy apostolskiej przez wspomaganie bliźnich i dostarczenie im środków do życia. — Katolikom czynu nie mogą być obce potrzeby ubogich braci.

Wielce pocieszającym objawom jest zorganizowana w roku ubiegłym w całej Polsce uroczystość charytatywna p. n. „Tydzień Miłosierdzia", która w swym rozmachu i wynikach jest potwierdzeniem dążeń akcji charytatywnej do sprostowania zadaniom, jakie stwarza wzrastająca nędza. Z drugiej strony jest ona wyrazem celowej propagandy charytatywnej, zmierzającej do rozbudzenia ducha miłosierdzia chrześcijańskiego we wszystkich warstwach społecznych. Tę celową propagandę charytatywną należy przeprowadzać tembardziej, że jak pisze J. Em. Ks. Kardynał Prymas w swej odezwie na „Tydzień Miłosierdzia" — dokonywa się rehabilitacja miłosierdzia chrześcijań-

skiego. Naturalizm chciał je poniżyć, przeżytkiem społecznym nazwał je — komunizm. W nowoczesnem państwie nie przyznawali mu doktrynerzy ustrojów politycznych ani roli, ani miejsca. Absolutnem lekarstwem na wszelką biedę miał być budżet państwowy. Do zasadniczych rezerwatów publicznych zaliczano wszelką opiekę nad ubogimi. — Szybko i gruntownie załatwiło się życie z tym poglądem. Nędza przerosła możliwości finansowe najbogatszych krajów. Hasła państwowego monopolu opieki nad biednymi zastąpiono wołaniem o uzgodnienie publicznej i prywatnej służby społecznej. Miljony głodnych karmią państwa, a drugie miljony karmić już musi dobroczynna akcja prywatna, połączona z jałmużną serca i ofiarą modlitwy.

Zamierzenia Komitetu Porozumiewawczego Diecezjalnych Związków „Caritas" idą w kierunku uzgodnienia na rok przyszły terminu organizacji we wszystkich diecezjach Polski „Tygodnia Miłosierdzia", w celu stworzenia jednolitego, zwartego frontu katolickiej dobroczynności.

Tegoroczny program „Tygodnia" przewidywał uroczyste nabożeństwa charytatywne z kazaniami o miłosierdziu i ofiarności i modlitwami o miłość bliźniego, oraz wieczornice charytatywne i wykłady. Tą drogą pragnie się wzbudzić ducha miłosierdzia i ofiarności, oraz pouczyć, że nie chodzi tylko o jałmużnę z dóbr materjalnych, ale w równej mierze o jałmużnę serca i ofiarę modlitwy.

Pozatem było wiele imprez różnego rodzaju, jak: zbiórka ofiar w naturze, odzieży, kwesta publiczna, oraz zbiórka czasopism i książek katolickich, które mają na celu wciągnięcie wszystkich do akcji niesienia pomocy ubogim i bezrobotnym przez deklarowanie choćby najmniejszych ofiar i jałmużny w formie dla każdego dostępnej, byle tylko każdy poczuł się do obowiązku podzielenia się z biedniejszymi od siebie.

Zadaniem więc „Tygodnia Miłosierdzia" było nietylko napełnić skarbony dobroczynne, nakarmić głodnych i nagich przyodziać, ale przedewszystkiem spełnić apostolską misję krzewienia w duszach i sercach dających ideę czynnej miłości bliźniego i przyczynić się do utrwalenia w stosunkach między ludźmi ideału powszechnej życzliwości i współczucia chrześcijańskiego, płynącego z głębokiego zrozumienia Chrystusowego przykazania o miłosierdziu.

KOMUNIKATY.

1. **Podziękowanie.** Wszystkim Stowarzyszeniom Pań Miłosierdzia oraz Oddziałom KSKobiet, które przesłały sprawozdania i opisy z przebiegu „Tygodnia Miłosierdzia", Centrala serdecznie dziękuje.

Wydawca: Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej. Redaktor: Ks. Stanisław Gałązka

Polskie Zakł. Graf. w Częstochowie, Bieganskiego 10, Tel. 11-93.

Katolickie Stowarzyszenie Mężów

Dalszy ciąg rozkładu kursów na miesiąc luty.

25.II — ***w Siewierzu***, dla parafij: Siewierz, Targoszyce, Wojkowice Kościelne, Pinczyce.

27.II — ***w Żytnie***, dla par.: Żytno, Maluszyn, Borzykowa, Cielętniki.

28.II — ***w Gidlach***, dla par.: Gidle, Pławno, Zawada.

29.II — ***w Borownie***, dla par.: Borowno, Kłomnice, Kruszyna, Mykanów, Cykarzew.

Wizytacje oddziałów KSMężów i Młodz. Męskiej.

W przerwach między kursami ks. ks. Sekretarze Generalni przeprowadzą w niżej podanych terminach i miejscowościach wizytację oddziałów KSMężów i Młodzieży Męskiej.

W celu ułatwienia odbycia wizytacyj należy w stosownych godzinach wieczornych zwołać wspólne zebranie członków oddziałów mężów i młodzieży męskiej.

Rozkład wizytacyj:

17.II — w Czeladzi.
18.II — w Grodźcu.
19.II — w Wojkowicach Komornych.
20.II — w Żychcicach.
21.II — w Bobrownikach.
24.II — w Łagiszy.

Przewielebni ks. ks. Asystenci zechcą uważać ten kokomunikat za jedyne zawiadomienie. Oddzielnych zawiadomień rozsyłać nie będziemy.